

nění úkolu, způsobu jeho plnění, rozmístění a manévru prostředků PVO s ohledem na předpokládanou činnost bráněných vojsk (objektů) v průběhu operace aj. Při organizaci této součinnosti určíme signály vzájemného rozpoznávání vlastních vojsk a vlastního letectva, způsob vzájemné informace o vzdušné a pozemní situaci, způsob společné činnosti při boji s tanky či se vzdušnými výsadky a diverzními skupinami nepřítel apod. Zvláštní péči věnujeme elektromagnetické koexistenci — vzájemnému rozmístění výkonných radiolokačních stanic v blízkosti jiných radiotechnických zařízení. Pro manévr útvarů a jednotek vojska PVO v rámci této součinnosti upřesňujeme vyhrazené osy přesunu, způsoby styků velitelů a štábů aj. Základní otázky této součinnosti řeší náčelník vojska PVO armády v období plánování první útočné operace s operačním oddělením a náčelníky druhých vojsk. Podrobně je organizují velitelé útvarů vojska PVO s veliteli bráněných vojsk a objektů PVO.

Kontrola připravenosti vojsk

Po splnění úkolů plánování PVO v oddělení vojska PVO i ve štábu armády organizuje náčelník vojska PVO armády kon-

trolu pochopení úkolů, reálnosti jejich zplánování a připravenosti podřízených útvarů vojska PVO. Vede ji zpravidla osobně u podřízených, nebo při organizaci součinnosti na stupni armáda — divize, v souladu s opatřeními připravenými štábem armády. Zpravidla kontroluje:

- znalost úkolů a jejich reálnost;
- stupeň připravenosti k plnění norem uvádění jednotek do pohotovosti k palbě;
- znalost zásad součinnosti a opatření k zajištění bezpečnosti vlastního letectva;
- připravenost bojových směn a bojové techniky k vedení boje v podmínkách radiotechnického rušení a boje s protiradiolokačními řízenými střelami;
- připravenost systému průzkumu a velení aj.

Závěrem zdůrazňujeme, že vzrůstající úderná síla nepřátelského letectva, vysoká účinnost zbraní vojska PVO a rozsáhlost opatření v PVO vojsk vyžadují vysokou náročnost na znalosti, organizaci a metody práce oddělení vojska PVO armády i v oblasti plánování PVO soudobé operace. Tu zabezpečíme jen systematickým studiem a neustálým zdokonalováním metod a forem práce všech příslušníků vojska PVO.

Katedra ženijní taktiky

■ NÁČELNÍKA A ODDĚLENÍ ŽENIJNÍHO VOJSKA

Nedílnou součástí zabezpečení přípravy a vedení útočné boje a operace je i **ženijní zabezpečení**. Jeho cílem je napomáhat vojskům vést rozhodující bojovou činnost ve vysokém tempu, chránit živou sílu a bojovou techniku před účinky prostředků ničení nepřítel, ženijními prostředky působit nepříteli ztráty, omezovat až znemožňovat jeho aktivní činnost. Splnění těchto cílů dosahujeme celou řadou úkolů a opatření ženijního zabezpečení, na jejichž plnění se podílejí všechny druhy vojsk i služeb. Ženijní jednotky, útvary a svazky plní nejsložitější, nejobtížnější úkoly, které vyžadují vybavení speciální technikou a speciální vycvik.

Ženijní zabezpečení boje a operace organizují příslušní vševojskoví velitelé

prostřednictvím náčelníka ženijního vojska (NŽV) armády, ženijního náčelníka (ŽN) divize. Tito organizují a řídí ženijní zabezpečení podle jejich pokynů a požadavků v souladu s úkoly zabezpečovaných vojsk.

Předpokladem úspěšné realizace úkolů ženijního zabezpečení je včasné a reálné **plánování ženijního zabezpečení**.

Obsahem činnosti řídicích funkcionářů ženijního zabezpečení při plánování ženijního zabezpečení boje a operace je:

- příprava návrhu na organizaci ženijního zabezpečení;
- příprava plánu ženijního zabezpečení operace (boje) s přílohami;
- spolupráce na dokumentech štábu jako je např. grafické rozhodnutí velitele armády (divize), bojový rozkaz velitele

armády (divize), nařízení pro ochranu proti zbráním hromadného ničení, plán organizace součinnosti armády (plánová tabulka boje), grafikon přepravy atd.;

— součinnostní dohovy s odděleními štábu armády (divize);

— osobní účast NŽV (ŽN) při vyhlášení rozhodnutí, na rekognoskaci, organizaci součinnosti;

— příprava nařízení pro ženijní zabezpečení vševojskovým, vojskovým svazkům (útvaram, bojové nařízení ženijním svazkům (útvaram);

— účast na kontrole a pomoci podřízeným ke správnému pochopení uložených úkolů.

Úspěšné plnění všech těchto úkolů vyžaduje cílevědomý a systematický přístup NŽV (ŽN) i celého oddělení, upřesněný časově i obsahově. K tomu slouží metodika práce štábu i metodika práce NŽV (ŽN). Všechna tato opatření se uskutečňují v časovém sledu, který upřesňuje náčelník štábu. Tento časový plán činnosti štábu je závazný i pro práci řídicích funkcionářů ženijního zabezpečení. V tomto smyslu si musí upravit a upřesnit vlastní metodiku práce.

Vlastní rozhodovací proces řídicích funkcionářů (stanovení druhu, obsahu a rozsahu úkolů ženijního zabezpečení) probíhá při přípravě návrhu na organizaci ženijního zabezpečení. Při veškeré další činnosti navržené úkoly ženijního zabezpečení sladí s ostatními druhy zabezpečení, s činností zabezpečovaných vojsk a přenášejí na vykonavatele.

Při přípravě návrhu na organizaci ženijního zabezpečení vychází řídicí funkcionáři ženijního zabezpečení z těchto podkladů:

— úkol zabezpečovaného svazu (svazku) a záměr velitele k jeho splnění;

— nařízení pro ženijní zabezpečení od nadřízeného stupně;

— pokyny velitele, nebo náčelníka štábu pro organizaci ženijního zabezpečení;

— ženijní situace vševojskových i vojskových svazů, svazků a útvarů.

Tyto podklady získávají postupně a to jak od štábu, z hlášení podřízených, od nadřízeného. Na základě těchto podkladů si NŽV (ŽN) ujasňuje úkol a hodnotí situaci ze ženijního hlediska a to:

a) při ujasnění úkolů:

— úloha a místo zabezpečovaného svazu (svazku) v operaci fronty (armády), podíl a požadavky nadřízeného stupně na obsah a rozsah úkolů ženijního zabezpečení,

— časové podmínky pro práci štábu (tzn. kolik času je na plánování úkolů

ženijního zabezpečení boje a operace) a pro přípravu vojsk na plnění úkolů ženijního zabezpečení.

b) při hodnocení situace:

— nepřítel, způsob vedení boje a operace, jeho ženijní síly a prostředky, bojová ženijní technika, předpokládaný druh, rozsah a prostor ženijních opatření, uskupení ženijních sil a prostředků, jejich pravděpodobné použití. Potřebná ženijní opatření vlastních vojsk k vyloučení, nebo omezení účinnosti ženijních opatření nepřítele,

— charakter terénu v pásmu vedení operace (boje), jeho členitost, prostupnost, ochranná a maskovací kapacita, pozitivní nebo negativní vliv terénu na vedení operace (boje), druh a rozsah nezbytných ženijních opatření k omezení nebo vyloučení negativních vlivů terénu, způsoby a možnosti využití terénu k úspěšnému splnění uloženého úkolu,

— radiční, chemická, biologická situace, její vliv na plnění ženijních opatření,

— roční a denní doba, povětrnostní podmínky a jejich pozitivní či negativní vliv a důsledky na vedení operace (boje), jejich vliv na druh, obsah a kvalitu plnění ženijních opatření,

— vlastní ženijní síly a prostředky, jejich bojová hodnota, možnosti plnění ženijních opatření ve prospěch zabezpečovaných vojsk.

V dílčích závěrech z ujasnění úkolu a zhodnocení situace získá NŽV (ŽN) představu o potřebě, druhu, místě a rozsahu ženijních opatření a o možnostech a podmínkách jejich realizace.

Potřeba ženijních opatření bude zpravidla vždy větší, než jsou možnosti. Musí proto v dalším uvést tuto disproporci do rovnovážného stavu, zvážit, která opatření jsou méně významná, která může omezit, nebo vyloučit, přenést na druhy vojsk, sousedy, požádat o pomoc nadřízeného apod. Výsledkem této tvůrčí činnosti je vlastní návrh na organizaci ženijního zabezpečení operace (boje), který potom v určenou dobu přednáší NŽV (ŽN) veliteli. Podle podmínek pro práci štábu může si připravit a přednést úplný návrh na organizaci ženijního zabezpečení. Tak tomu může být např. při plánování první útočné operace, kdy štáb bude mít dostatek času. Ve většině případů, kdy štáb armády (divize) bude pracovat pod tlakem času, zaměří se NŽV (ŽN) v návrhu na organizaci ženijního zabezpečení operace (boje) na problémy, které stanovil velitel v pokynech pro organizaci ženijního zabezpečení. V tomto případě je i přednes návrhu NŽV (ŽN) omezen ča-

sově a to zpravidla na stupni operačním do 20 minut, na taktickém stupni do 10 minut.

Úplný návrh na organizaci ženijního zabezpečení operace (boje) zpravidla obsahuje:

- závěry z nařízení pro ženijní zabezpečení od nadřízeného stupně,
- závěry ze zhodnocení ženijních opatření nepřítelů,
- závěry z vyhodnocení terénu,
- druh, rozsah, způsob plnění ženijních opatření,
- úkoly a použití ženijních útvarů a svazků jak organických, tak i přidělených, použití a rozdělení ženijní bojové techniky,
- požadavky na velitele, nadřízeného, sousedy.

V závěru NŽV (ŽN) uvádí, zda lze navrhovanými ženijními opatřeními splnit úkoly ženijního zabezpečení operace (boje), např. v jakém rozsahu.

Návrh přednáší NŽV (ŽN) veliteli na jeho pracovišti z písemných poznámek a připravené mapy, na které jsou navrhovaná ženijní opatření vyjádřena graficky.

Po přednesení návrhu, po případném zodpovězení a vysvětlení dotazů, nebo připomínek velitel návrh schválí. V souladu s tímto schváleným návrhem se plánovaná ženijní opatření dále rozpracovávají v plánu ženijního zabezpečení operace (boje). Současně zakreslí uskupení ženijních sil a prostředků do připravovaného grafického rozhodnutí velitele na operačním oddělení a předá na operační oddělení příspěvek do bojového rozkazu velitele armády (divize).

Na základě schváleného návrhu zpracovává předběžně bojové nařízení ženijnímu svazku a útvarům (ženijnímu útvaru) k zabezpečení souběžného plánování.

Současně s tím se na oddělení ženijního vojska (ženijním oddělení) připravuje plán ženijního zabezpečení operace (boje) a to na mapu 1 : 200 000 (1 : 100 000), výjimečně 1 : 100 000 (1 : 50 000).

Plán ženijního zabezpečení armádní operace má část grafickou a část textovou.

V grafické části na mapě se zvláštěným terénem, vyhodnocenými důležitými objekty a překážkami se uvádí:

- uskupení sil a prostředků nepřítelů, předpokládaný směr a druh jejich bojové činnosti, zjištěná ženijní opatření, ženijní síly a prostředky,
- nezbytné údaje o činnosti a úkolech zabezpečovacích vševojskových svazků (útvarů),
- plánované úkoly ženijního zabez-

pečení, které lze vyjádřit graficky předepsanými, nebo smluvenými značkami, — uskupení ženijních sil a prostředků, skutečné i plánované prostory rozmístění, plánovaný manévr silami a prostředky (zejména při násilném přechodu vodních překážek).

Textová část zahrnuje výsledky a závěry kalkulací obsahu a rozsahu ženijních opatření. Zpravidla ve vhodně uspořádaných tabulkách jako je:

a) na operačním stupni:

- přehled narůstání bojové pohotovosti ženijních sil armády;
- bojové použití ženijního vojska armády;
- grafikon budování výchozího prostoru armády;
- rozsah zatarasování ve výchozím prostoru armády;
- manévr přepravními prostředky armády při překonávání vodních překážek v průběhu vedení operace;
- operativní evidence ženijních prostředků armády;
- přehled zásob ženijní munice atd.

b) na taktickém stupni:

- rozdělení a použití ženijních sil a prostředků divize;
- přehled ženijního vybudování zabezpečovacího pásma výchozího prostoru divize, nebo ženijního vybudování výchozího prostoru divize druhého sledu armády;
- přehled rozsahu zatarasování v zabezpečovacím pásmu výchozího prostoru divize, nebo ve výchozím prostoru divize;
- operativní evidence ženijních prostředků;
- přehled ztrát a ozáření ženijních sil a prostředků divize;
- atd.

Plán ženijního zabezpečení operace (útočného boje) schvaluje velitel armády (divize), podepisuje náčelník štábu a NŽV (ŽN).

Velmi důležitou činností štábu, kterou řídí NŽV (ŽN) je sladění plánovaných úkolů ženijního zabezpečení s činností zabezpečovacích vojsk a ostatními druhy zabezpečení. Jde o součinnostní dohovy s odděleními druhů vojsk a služeb, uvedení rozhodujících ženijních opatření v hlavních řídících dokumentech štábu armády (divize). Tak např. s oddělením RVD upřesňuje činnost APTZ a APOZ, potřebné cesty a vhodné prostory pro manévr raketových prostředků, strukturu dělostřelecké přípravy při průlomu obrany nepřítelů, stav a doplnění ženijních prostředků u dělostřeleckých a raketových útvarů a svazků apod.